

Zámek Chlum u Třeboně

Kraj: Jihočeský

Okres: Jindřichův Hradec

GPS souřadnice: 48.960282N, 14.931970E

Rozměrný barokní zámek v městysi Chlum u Třeboně je jedním z nejvýraznějších dochovaných areálů v tomto architektonickém stylu na území jižních Čech. Zámecký areál je chráněn jako kulturní památka ČR.

Rozhodnutím Jana Františka z Fünfkirchenu z roku 1710 byl na místě někdejší středověké tvrze vystavěn barokní patrový zámek v renesančním stylu. V parku se nacházely speciálně zahříváné skleníky pro pěstování ananasu. Roku 1746 zde byla zřízena mariánská kaple.

V roce 1861 přešel již zchátralý zámek do vlastnictví modenského vévody Františka V. d'Este, který ho nechal upravit. Mezi roky 1872–1875 došlo k přestavbě severovýchodního křídla mezi hlavní budovou a zahradním pavilonem s jídelnou a kulečnickovým sálem. V roce 1876 byly zbourány poslední zbytky starého zámku. V průběhu osmdesátých let 19. století byl pod vedením stavitele Kobilky zbourán zahradní pavilon i nedávno vystavěné spojovací křídlo, vzniklá asymetrická hmota byla doplněna podle plánů Emanuela Vrzala a Franze Kinzla o chybějící levé křídlo. Do prvního patra vedly široké schody doplněné o sochy. Kromě úprav zámku bylo upraveno i jeho okolí. Zámek byl zvýšen o druhé patro a přestavěn do dnešní neobarokní podoby v letech 1901–1903 císařským a královským architektem Heinrichem Johannem Leopoldem Gerlem pro Franze Ferdinanda von Österreich-Este. V únoru 1903 již byly stavební práce dokončeny.

V letech 1881–1884 proběhly v parku zásadní změny, které se uskutečnily konopištským zahradníkem Mössmerem, a poté v letech 1901–1902, kdy došlo k rozšíření parku jihozápadním směrem. Ohradní zeď parku zůstala jen na severní straně a zbytek parku byl volně otevřen do krajiny. Na území nově vznikajícího parku stál nepoužívaný letohrádek, který byl zbourán, aby nebránil nové kompozici parku, a spolu s ním i několik dalších domů. V novém parku osazeném vzácnými dřevinami, bylo umístěno i dvacet soch s mytologickým námětem a sousoší štvanice. Poslední dvě sochy byly osazeny roku 1915. Soubor soch pochází částečně z druhé poloviny 18. století z Rakouska a dílem z počátku 20. století.

V roce 1921 zámek získává stát, během 2. světové války budova sloužila pro skladování, po válce zde fungovala mateřská a základní škola, dále SNB, útvar PS a následně sklárny s internátem. Od roku 1969 zámek vlastnil národní podnik Spolana Neratovice, která společně s národním podnikem Montované stavby Praha zámek opravila a přebudovala na své rekreační středisko. Společně s opravou zámku proběhla i rekonstrukce zámeckého parku, při které byly též opraveny sochy umístěné v parku

Od roku 2003 je zámek v držení soukromých majitelů a není využit.

Městys Chlum u Třeboně

